Caracteristica hidrologică a lunii *noiembrie* pentru teritoriul Republicii Moldova

Luna noiembrie se caracterizează prin menținerea etiajului de toamnă în râurile Republicii Moldova. Acesta este condiționat de cantitățile reduse de precipitații înregistrate în munții Carpați din Ucraina, precum și pe teritoriul țării noastre.

În această lună se observă apariția primelor formațiuni de gheață: **ace de gheață, gheață la mal, năboi și zăpadă în apă**; în râurile mici acestea apar în prima decadă iar în râurile Nistru şi Prut - în decada a doua a lunii.

Ace de gheață sunt formațiuni de gheață sub forma unor filamente sau cristale subțiri, asemănătoare unor ace care plutesc pe suprafața apei. Acele de gheață se formează în stratul superior al curentului de apă. Înainte de înghețul complet al râului se formează zaiul.

Gheață la mal sunt fâșiile de gheață, formate de lungul malurilor râurilor, lacurilor sau altor corpuri de apă. Paralel cu gheață la mal, se formează năboiul.

Năboiul este format din sloiuri de gheață, bucăți de gheață spongioasă și uneori zăpadă care plutește sub formă de îngrămădiri nelegate între ele, care la cel mai mic obstacol se desfac.

Zăpadă în apă este o formațiune asemănătoare năboiului, care se formează în urma caderii zăpezii direct pe suprafața apei și nu se topește imediat. Această formațiune are aspect de vată sau de lână.

Din punct de vedere a volumului scurgerii anii se repartizează astfel:

Anii cu scurgere mare (peste 150 % din valorile medii lunare multianuale):

- r.Nistru - postul hidrometric Hruşca (1968 - 2025) - 1974, 1980, 1981, 1992, 1998.

Anii cu scurgere mare (peste 140 % din valorile medii lunare multianuale):

- r.Prut - postul hidrometric Şirăuţi (1990 - 2025) - 1991, 1992, 1995, 1998.

Anii cu scurgere mică (sub 60 % din valorile medii lunare multianuale):

- r.Nistru - postul hidrometric Hruşca (1968 - 2025) - 1969, 1973, 1977, 1983,1984, 1986, 1987, 2003, 2018 (52.2%), 2019 (59.0%), 2021 (55.4%), 2025 (51.5%);
- r.Prut - postul hidrometric Şirăuţi (1990 - 2025) - 1993 1994, 2000, 2005, 2006, 2011, 2012, 2013 (54.4%), 2018 (59,9%), 2019 (37.9%), 2021 (47.4%), 2024 (48.9%).

Debitele pentru aceasta luna constituie:

În r. Nistru (postul hidrometric Hruşca), media lunară constituie **235 m^3/s,**
maximul absolut constituie **1190 m^3/s** (07.11.1974),
minimul absolut - **70.0 m^3/s** (02.11.1986).

Maximul absolut pentru perioada de după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (1982) **constituie 882 m^3/s** (06.11.1992); **minimul absolut** - **70.0 m^3/s** (02.11.1986).

Debitele medii lunare de apă variază între **103 m^3/s** (1984) şi **694 m^3/s** (1974).

În r. Prut (postul hidrometric Şirăuţi), media lunară constituie **44.9 m^3/s**;
maximul absolut - **468 m^3/s** (19.11.1995),
minimul absolut - **11.2 m^3/s** (30.11.1993).

Debitele medii lunare de apă variază în limitele de la **17.6 m^3/s** (2011, 2019) până la **96.8 m^3/s** (1998).

Lacul de acumulare Costeşti - Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracterizarea scurgerii unor râuri mici din Republica Moldova:

r.Răut – s.Jeloboc, norma - **7.49 m^3/s**,
maximul absolut - **92.0 m^3/s** (30.11.1981)
minimul absolut - **0.18 m^3/s** (03 - 04.11.1961).

r.Ichel – s.Goian, norma - **0.34 m^3/s**,
maximul absolut - **1.92 m^3/s** (11.11.2002),
minimul absolut - **0.00 m^3/s** (01 - 30.11.1993, 2001).

r.Botna – or.Căuşeni, norma - **0.50 m^3/s**,
maximul absolut - **9.65 m^3/s** (27.11.1972),
minimul absolut - **0.00 m^3/s** (1950-54, 1959, 1961).

r.Vilia – s.Bălăsineşti, norma - **0.41 m^3/s**,
maximul absolut - **12.7 m^3/s** (03.11.1974),
minimul absolut - **0.006 m^3/s** (13.11.1956).

Șef interimar al Centrului de prognoze și avertizări **Ghennadii Roșca**